

Regelbunden tillsyn i Härjedalens gymnasium

Gymnasieskola

Inledning

Skolinspektionen har granskat verksamheten i Härjedalens kommun och besökt Härjedalens gymnasium den 15 – 16 september 2009. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för den regelbundna tillsynen.

Tillsynen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs har kommunen och rektorn för skolan ansvar för att åtgärder vidtas. Åtgärderna ska redovisas till Skolinspektionen inom tre månader från dagen för Skolinspektionens beslut, dvs. senast den 9 mars 2010.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och skolan, dels den information som samlats in under besöket. I Härjedalens gymnasieskola intervjuades gymnasiechefen tillika rektorn, en programrektor, lärare, annan personal, elever och föräldrar. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Tabell 1: Antal elever på Härjedalens gymnasium läsåret 2008/09

Skolan/verksamheten	Antal elever
Gymnasieskola	264

Källa: Skolverket

Härjedalens gymnasium är kommunens enda kommunala gymnasieskola och verksamheten bedrivs till största delen i centralorten Sveg. Delar av verksamheten, nämligen hotell- och restaurangprogrammet, återfinns i Hede, som ligger cirka 70 km väster om Sveg. I övrigt erbjuder Härjedalens gymnasium utbildning på sju nationella program samt även på individuella program. Hotell- och restaurangprogrammet är ett riksrekryterande program med inriktning mot turisthotell. Skolan erbjuder i samarbete med lokala skidklubbar också möjlighet att kombinera utbildning på de flesta av sko-

2 (24)

lans nationella program i kombination med träning i längdskidåkning i det som kallas för Skidgymnasiet.

Tabell 2: Antal elever på respektive program vid Härjedalens gymnasium läsåret 2008/09:

Barn- och fritidsprogrammet	19
Fordonsprogrammet	24
Handels- och administrationsprogrammet	36
Hotell- och restaurangprogrammet	30
Industriprogrammet	32
Naturvetenskapsprogrammet	22
Samhällsvetenskapsprogrammet	54
Teknikprogrammet	12
Individuella program	31

Bedömningar

Motiveringsrutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. I detta material används begreppet styrdokument som en samlande beteckning för relevanta författningar och allmänna råd.

Kunskaper

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans kunskapsresultat och arbetet för att ge eleverna möjlighet att nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger för eleverna att nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Tabell 3: Resultatmått för elever som fick slutbetyg respektive läsår

	Härjedalens gymnasium					Kom-mun-grupp ¹	Riket	
							Fristående skolor	Kommunala skolor
	2004	2005	2006	2007	2008		2008	2008
Barn- och fritidsprogrammet (BF)								
Genomsnittlig betygspoäng	..	14,7	12,5	12,8	13,9	12,9	14,4	12,7
Andel (%) med slutbetyg från gymnasieskolan inom 4 år	..	..	..	..	..	81	77	77
Andel (%) med grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier	.	..	..	..	100	86	93	84
Fordonsprogrammet (FP)								
Genomsnittlig betygspoäng	.	.	13,4	..	11,9	11,5	11,7	11,6
Andel (%) med slutbetyg från gymnasieskolan inom 4 år	..	.	..	..	..	68	75	74
Andel (%) med grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier	.	.	..	..	..	77	85	83
Handels- och administrationsprogrammet (HP)								
Genomsnittlig betygspoäng	14,6	12,9	12,6	12,5	12,2	13,9	12,9	12,8
Andel (%) med slutbetyg från gymnasieskolan inom 4 år	83	..	73	..	91	72	80	75
Andel (%) med grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier	..	100	83	100	..	95	84	82

¹ Uppgifter baserade på samtliga kommunala skolor i kommungruppen

	Härjedalens gymnasium					Kommungrupp ²	Riket	
	2004	2005	2006	2007	2008		Fristående skolor	Kommunala skolor
	2004	2005	2006	2007	2008	2008	2008	2008
Hotell- och restaurangprogrammet (HR)								
Genomsnittlig betygspoäng	11,6	11,1	13,5	12,1	10,9	12,8	12,9	12,8
Andel (%) med slutbetyg från gymnasieskolan inom 4 år	85	90	67	69	100	84	79	76
Andel (%) med grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier	..	73	..	..	..	81	88	84
Industriprogrammet (IP)								
Genomsnittlig betygspoäng	13,5	.	..	12,7	13,5	12,1	14,7	11,7
Andel (%) med slutbetyg från gymnasieskolan inom 4 år	..	..	..	..	..	74	90	68
Andel (%) med grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier	..	.	..	..	..	85	93	78
Naturvetenskapsprogrammet (NV)								
Genomsnittlig betygspoäng	16,7	15,8	15,6	16,7	17,2	16,0	14,5	13,7
Andel (%) med slutbetyg från gymnasieskolan inom 4 år	93	..	..	100	100	92	87	91
Andel (%) med grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier	..	100	..	100	..	97	89	88
Omvårdnadsprogrammet (OP)								
Genomsnittlig betygspoäng	.	13,7	13,1	.	.	13,2	13,5	13,1
Andel (%) med slutbetyg från gymnasieskolan inom 4 år	..	..	..	.	.	70	74	74
Andel (%) med grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier	.	..	..	.	.	85	89	86
Samhällsvetenskapsprogrammet (SP)								
Genomsnittlig betygspoäng	16,5	15,2	14,4	15,7	15,4	15,1	15,1	14,7
Andel (%) med slutbetyg från gymnasieskolan inom 4 år	87	78	86	92	87	88	82	85
Andel (%) med grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier	100	100	91	100	95	97	91	92

² Uppgifter baserade på samtliga kommunala skolor i kommungruppen

Teknikprogrammet (TE)								
Genomsnittlig betygspoäng	14,3	.	.	.	.	14,0	13,7	14,0
Andel (%) med slutbetyg från gymnasieskolan inom 4 år	..	..	..	.	.	85	65	85
Andel (%) med grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier	.	.	.	.	.	95	89	90
Totalt								
Genomsnittlig betygspoäng	14,8	13,8	13,8	14,1	13,9	14,1	14,2	14,0
Andel (%) med slutbetyg från gymnasieskolan inom 4 år	72	59	66	74	81	74	80	76
Andel (%) med grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier	96	92	89	93	90	91	88	89

Källa: Skolverket

. = Uppgift saknas

.. = Uppgift kan ej visas, då resultatuppgiften baseras på färre än 10 individer

Kommentar och bedömning:

Enligt tabell 2 visar den officiella statistiken att Härjedalens gymnasium för läsåret 2007/08 har ett genomsnittligt betygspoäng som sammantaget för samtliga program ligger något lägre än riksgenomsnittet, medan andelen elever med grundläggande behörighet till högskolestudier och även andelen elever med slutbetyg från gymnasieskolan inom fyra år är något högre än snittet för riket. Uppdelat på program uppvisar statistiken dock stora skillnader. Samma år hade elever på hotell- och restaurangprogrammet uppnått ett genomsnittligt betygsvärde på 10,9 medan elever på naturvetenskapsprogrammet uppnådde 17,2. Statistiken visar vidare att alla elever på såväl hotell- och restaurangprogrammet som på naturvetenskapsprogrammet avslutar sina studier med fullständigt slutbetyg inom fyra år, medan 87 procent av eleverna på det samhällsvetenskapliga programmet gör det. På grund av det låga elevantalet återges dock inte resultatuppgifterna för skolans samtliga program i Skolverkets statistik.

Den officiella statistiken visar också att skillnaderna mellan mäns och kvinnors resultat är stora och att skillnaderna tenderar att öka. Lsåret 2007/08 hade 95 procent av kvinnorna fullföljt sin utbildning inom fyra år medan andelen för män var endast 68 procent. Det kan dock konstateras att den genomsnittliga betygspoängen i stort sett är densamma för både män och kvinnor. Andelen elever som nått minst betyget Godkänt i kärnämneskurser är sammantaget för skolans samtliga program relativt hög. Utmärkande kan dock sägas vara att endast 79 procent av eleverna under läsåret har klarat av kärnämneskursen i Svenska B. Se vidare i Skolverkets officiella statistik SIRIS på www.skolverket.se.

Skolinspektionens bedömning är att Härjedalens gymnasium behöver vidta åtgärder så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen. Skolan behöver därför närmare analysera sina resultat och använda sig av den tillgängliga statistiken på ett strukturerat sätt i sitt systematiska kvalitetsarbete. Detta för att kunna identifiera faktorer som behöver åtgärdas i syfte att förbättra måluppfyllelsen.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Bedömningspunkter

1.2.1 Lärarna följer fortlöpande upp elevernas kunskapsutveckling och resultat i alla kurser i förhållande till styrdokumentens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.2.2 Varje elev ges minst en gång per termin ett utvecklingssamtal där man med den individuella studieplanen som grund ger en samlad information om elevens kunskapsutveckling och studiesituation.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt 7 kap. 19 § gymnasieförordningen ska rektorn se till att eleven minst en gång per termin ges en samlad information om sin kunskapsutveckling och studiesituation i ett utvecklingssamtal. Samtalet ska genomföras med den individuella studieplanen som grund. I fråga om elever som inte fyllt 18 år ska även vårdnadshavarna få sådan information.

Enligt 1 kap. 12 § gymnasieförordningen ska det för varje elev upprättas en individuell studieplan. Den ska innehålla uppgifter om elevens studieväg och om de val av kurser eleven gjort. Av studieplanen ska det framgå om eleven följer ett fullständigt, utökat eller reducerat program. Om eleven följer ett utökat program ska det framgå vilka kurser som ingår i elevens fullständiga program och vilka kurser som ligger utanför det fullständiga programmet.

Vid Härjedalens gymnasium ingår det i rutinerna att alla elever ska få ett utvecklingssamtal med sin mentor varje termin. I intervjuer framkommer dock att de individuella studieplanerna inte alltid utgör grund för utvecklingssamtalet och att studieplanerna inte heller är det levande dokument för eleverna som det är avsett att vara. De studieplaner som Skolinspektionen tagit del av ger inte en tydlig bild av hur elevens utbildning är utformad.

Skolinspektionens bedömning är att skolan måste försäkra sig om att utvecklingssamtalen förs med den individuella studieplanen som grund. Skolan måste också försäkra sig om att den individuella studieplanen utformas så att den ger eleverna en tydlig bild av hur deras utbildning är planerad.

1.3 Bedömning och betygssättning

Bedömningspunkter

1.3.1 Lärarna använder resultaten från de nationella kursproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling och som stöd för betygssättning.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt 7 kap. 5 § gymnasieförordningen ska lärarna inför betygssättningen använda sig av nationellt fastställda prov som ett hjälpmedel för att bedömningsgrunderna ska bli så enhetliga som möjligt. Vid Härjedalens gymnasium används de nationella proven som stöd för betygssättning och för att bedöma elevers kunskapsutveckling. Det är också vanligt att lärare samrättar de nationella proven för att åstadkomma så likvärdiga bedömningar som möjligt. Däremot är det inte vanligt, enligt skolledning och lärare, att de nationella provresultaten sammanställs, följs upp och analyseras i skolans övergripande kvalitetsarbete. Skolinspektionens bedömning är att skolan i högre utsträckning behöver använda de nationella provresultaten som en naturlig del i sitt övergripande kvalitetsarbete. Se vidare bedömningspunkt 1.3.2.

1.3.2 Lärarna utgår vid bedömning och betygssättning från de nationella målen i kursplanerna och från betygskriterierna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt läroplanen för de frivilliga skolformerna, Lpf 94, avsnitt 2.5 Bedömning och betygssättning, ska betyget uttrycka i vad mån den enskilde eleven har uppnått de kunskapsmål som uttrycks i kursplanen för respektive kurs och som definieras i betygskriterier. Skolverkets allmänna råd, Likvärdig bedömning och betygssättning, säger också att de lokala tolkningarna av betygskriterierna bör jämföras med tolkningar som görs av andra lärare och analyseras utifrån bland annat resultaten på nationella prov. Här poängteras också vikten av att det förs diskussioner om de lokala tolkningarna av kursplaner och betygskriterier mellan lärare i olika program, årskurser och skolor, både för att inspirera och lära av varandra och för att skapa likvärdiga förutsättningar för undervisningen och bedömningen av elever i skolan och i olika skolor. På Härjedalens gymnasium har utvecklingsinsatser gjorts när det gäller bedömning och betygssättning liksom även tolkningen av kursplanemål och betygskriterier. Likvärdig bedömning och betygssättning har, enligt gymnasiechefen varit ett prioriterat utvecklingsområde på skolan under en följd av år. Även om arbetet har lett till att det inom några kurser och program sker viss sambedömning av elevers resultat utifrån kursplanemål och betygskriterier är det Skolinspektionens uppfattning att det inte sker någon organiserad samverkan kring dessa frågor, varken på skolan eller med andra skolor. För att kunna uppnå en så likvärdig och rättvis bedömning som möjligt är det av största vikt att mål och betygskriterier blir föremål för ständig diskussion mellan betygssättande lärare på skolan såväl som på andra skolor. Det är Skolinspektionens bedömning att skolan i större utsträckning behöver skapa forum för diskussion av tolkningen av kursplanemål och betygskriterier med syftet att lärarnas bedömning och betygssättning ska bli så likvärdig och rättvis som möjligt. Se även bedömningspunkt 1.3.1.

1.3.3 Betyg sätts och utfärdas och betygs katalog förs enligt författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4 Genomförande av utbildningen

Bedömningspunkter

1.4.1 Läroplanens strävansmål, programmålen och kursplanernas mål anger inriktningen för skolans utbildning.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
I Läroplanen för de frivilliga skolformerna, Lpf 94, avsnitt 2 Mål och riktlinjer framgår att kursplanernas mål såväl som programmålen och läroplanens strävansmål ska ange inriktningen för skolans arbete. På Härjedalens gymnasium framgår i intervjuer med både elever och personal att kursplanemålen är utgångspunkt för undervisningen i de olika kurserna. Däremot är strävansmålen eller programmålen inte lika levande i verksamheten. Undervisningen är i många fall inriktad på att eleverna ska nå betyget Godkänt, med den riskabla följden att eleverna inte i tillräckligt hög grad stimuleras till djupare kunskaper och högre betyg. Skolinspektionen vill framhålla att skolan har en viktig funktion som motivationsskapare och utmanare för att bryta traditioner och invanda mönster och för att väcka elevers intresse för studier. I det sammanhanget är skolans attityder och positiva förväntningar på eleverna av avgörande betydelse. Skolinspektionens bedömning är att Härjedalens gymnasium behöver verka för att skolans arbete i än högre grad inriktas mot såväl programmålen som mot läroplanens strävansmål.

1.4.2 Eleverna har inflytande över hur deras utbildning utformas och ges möjlighet att kunna påverka, vara delaktiga och ta ansvar.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt läroplanen för de frivilliga skolformerna Lpf 94, avsnitt 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, ska de demokratiska principerna att kunna påverka, vara delaktig och ta ansvar omfatta alla elever. Elevernas ansvar för att planera och genomföra sina studier samt deras inflytande på såväl innehåll som arbetsformer ska vara viktiga principer i utbildningen. Enligt skollagen åligger det alla som arbetar i skolan att verka för demokratiska arbetsformer. Vid varje gymnasieskola ska det finnas en skolkonferens och för varje klass eller motsvarande ska det finnas ett klassråd. Den närmare utformningen av elevinflytande genom klassråd ska dessutom anges i skolans arbetsplan. Härjedalens gymnasium är en relativt liten skola och eleverna har möjlighet att ha inflytande både i undervisningssituationen och över skolans verksamhet. Vid skolan finns klassråd, elevråd och, enligt skolledningen även skolkonferens som forum för elevernas inflytande. Enligt intervjuer med elever används ofta tiden för klassråd för information från skolledningen och sällan för att dryfta frågor av klass- eller skolgemensam art. Elevrådets verksamhet är begränsad och inte välkänd bland eleverna. Skolkonferensen är ett okänt begrepp bland de elever som intervjuades. Eleverna menar att det är lättare att lösa frågor direkt med skolledning och lärare istället för att gå, det som eleverna uppfattar som en om-

väg, över demokratiskt valda församlingar för att göra sin röst hörd. Under innevarande år har dock insatser gjorts för att stärka skolans organisation för elevernas inflytande.

Skolinspektionen bedömer att skolan behöver fortsätta sitt arbete för att stärka rutinerna för elevinflytandet och i högre grad också stimulera elevernas vilja till inflytande.

1.4.3 Skolan strävar mot att varje elev utvecklar en insikt om sitt eget sätt att lära och en förmåga att utvärdera sitt eget lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.4 De som arbetar i skolan samverkar inom och mellan verksamheterna och med det omgivande samhället för att göra skolan till en god miljö för elevernas utveckling och lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt Läroplanen för de frivilliga skolformerna, Lpf 94, avsnitt 2.1 Kunskaper ska alla som arbetar i skolan samverka för att göra skolan till en god miljö för lärande. Läraren ska vidare samverka med andra lärare i arbetet att nå utbildningsmålen. Enligt läroplanens avsnitt 2.6 Rektors ansvar, sägs också att rektorn har ett särskilt ansvar för att skolans arbete med kunskapsområden, där flera ämnen skall bidra, samordnas så att de utgör en helhet för eleverna.

Intervjuer förmedlar en bild av Härjedalens gymnasium som en god miljö för lärande. Skolan samverkar med det omgivande näringslivet och driver också ett antal internationaliseringsprojekt, vilka uppfattas som motivationsskapande insatser. Samtidigt lyfts röster för att alla program inte omfattas av dessa insatser, vilket kan upplevas som orättvist av elever på vissa program.

Centralt belägen i skolan finns en cafeteria som fungerar som en mötesplats för elever och personal. Ändå framkommer i intervjuer att de olika programmen i stor utsträckning hålls för sig själva i olika delar av skolan. Elever menar att det är sällan som elever från de studieförberedande programmen kommer i kontakt med elever från de yrkesförberedande eller besöker deras undervisningslokaler. För de elever som finns på hotell- och restaurangprogrammet i Hede sker kontakterna i än lägre utsträckning. De eleverna har i årskurserna 2 och 3 undervisning i gymnasieskolans lokaler i Sveg ett par dagar i veckan och menar i intervjuer att de ofta känner sig vilsna där.

Personalen är indelad i arbetslag kring ett eller flera program. Kärnämneslärare är knutna till vissa arbetslag men undervisar ändå i grupper som hör till andra

program. I intervjuer framkommer att viss samverkan sker mellan lärare och att undervisningen i kärnämnen i viss mån färgas av programmens karaktär. På grund av undervisningsgruppernas sammansättning av elever från olika program blir dock infärgningen ofta svår att genomföra.

Även om utbildningsinsatser har genomförts när det gäller området bedömning och betygssättning, diskuteras inte sådana frågor i organiserad form vid skolan. Skolan deltar inte heller i nätverksträffar med lärare från andra gymnasieskolor, vilket enligt skolledningen beror på de långa avstånden till de närmaste gymnasieskolorna.

Skolinspektionens bedömning är att skolan i högre utsträckning bör verka för ämnesintegration och samverkan mellan lärare och mellan program dels för att skapa en helhet i elevernas utbildning, dels för att göra skolan till en än bättre miljö för elevernas utveckling och lärande. Man bör också arbeta för att elever från alla program kan omfattas av och delta i gemensamma aktiviteter som exempelvis skolans internationaliseringsprojekt. Även om avstånden är långa till omgivande gymnasieskolor bör också skolan arbeta för att skapa nätverk för utbyte av erfarenheter och särskilt för att hålla liv i diskussioner om bedömning och betygssättning.

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Bedömningspunkter

1.5.1 Skolans undervisning anpassas till den enskilde elevens behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt läroplanen för de frivilliga skolformerna, Lpf 94, avsnitt 2.1 Kunskaper, ska lärare utgå från den enskilde elevens behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. Läraren ska också organisera arbetet så att eleven utvecklas efter sina egna förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga. I intervjuer framkommer att Härjedalens gymnasium försöker möta elevers skilda behov och förutsättningar. Grupperna är små och lärartätheten relativt hög, vilket bör borge för att det finns goda möjligheter att anpassa undervisningen efter elevers specifika behov. Det varierar dock mellan program, kurser och lärare i vilken utsträckning man lyckas. Elever uttrycker i intervjuer att anpassningen ofta får formen av självstudier, där elever får uppgifter att lösa och ofta blir lämnad att lösa dem på egen hand, antingen i skolan eller hemma. Exempelvis är undervisningen i svenska för elever på framför allt yrkesförberedande pro-

gram utformad som självstudier, där uppgifter för olika betygsnivåer finns samlade i pärmar och där eleverna själva kan välja i vilken ordning uppgifterna ska lösas. Det innebär att eleverna sällan håller på med samma saker och lärarens uppgift blir enbart handledande. Elever uttrycker att de saknar lektioner där läraren mer aktivt leder genomgångar eller diskussioner och utmanar eleverna i deras lärande.

Elever i årskurs 3 på det naturvetenskapliga programmet erbjuds en dag i veckan för hemstudier. Rektorena menar att detta är ett sätt att underlätta studierna för elever med långa resvägar och att det därmed är ett argument för att locka fler elever till programmet på Härjedalens gymnasium. Enligt skollärdningen finns lärare tillgängliga för dessa elever via dator och telefon. För elever på skolans samhällsvetenskapliga program används onsdagarna för olika former av temaarbeten och för att frigöra tid för detta har olika kurser reducerats i omfattning. I intervjuer med elever framkommer att onsdagarna inte alltid används för planerade temaarbeten utan lika ofta används för självstudier.

Skolinspektionens bedömning är att Härjedalens gymnasium i högre grad behöver föra diskussioner om konsekvenserna av undervisningens organisation och utformning. En anpassning av undervisningen får inte i praktiken innebära att eleven lämnas mer åt sig själv utan att läraren är aktivt involverad. Det är också viktigt att lärare och annan personal har höga förväntningar och tror på elevernas förmåga. Diskussionerna får inte bara fokusera elevers behov av stöd utan också behandla frågan om hur undervisningen kan anpassas för att även tillgodosätta elevers behov av utmaningar. Se även bedömningspunkt 3.1.1

1.5.2 Särskilt stöd ges till elever som har svårigheter i skolarbetet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt läroplanen ska alla som arbetar i skolan hjälpa elever som har behov av särskilt stöd. Läraren ska stimulera, handleda och stödja eleven och ge särskilt stöd till elever med svårigheter. Särskild uppmärksamhet måste ägnas åt de elever som av olika anledningar har svårigheter att nå målen för utbildningen. Elever med annat modersmål än svenska ska också få studiehandledning på sitt modersmål om eleven behöver det.

Skolan är liten och som tidigare nämnts är lärartätheten relativt hög. Det ger förutsättningar för att eleverna ska få det stöd de behöver. En specialpedagog, som också är speciallärare, finns vid skolan, men arbetar den allra största delen av tiden med en grupp elever som går på individuella program. Endast en dag i veckan är avsatt för att arbeta med gymnasieskolans behov av utredningar för elever i behov av särskilt stöd. Specialpedagogens kompetens används inte i direkt arbete med elever. Det stöd som elever får ges av övriga lärare, som har tid avsatt för det i sina tjänster.

Skolan har nyligen tagit fram ett dokument som beskriver arbetsgången för elever i behov av stöd. Där framgår att det är mentorn som har ansvaret att kalla elev, föräldrar och undervisande lärare till diskussion kring åtgärder när det har uppdagats att en elev kan vara i behov av särskilt stöd. I det läget upprättas ett åtgärdsprogram som utvärderas med berörda efter ett par veckor. Endast i de fall när skolan menar att extra åtgärder behövs kontakter mentorn rektor, som i sin tur kallar till elevvårdskonferens. Utifrån elevens behov beslutar så rektor om vilka insatser som eleven ska erbjudas.

Elever med konstaterade läs- och skrivsvårigheter erbjuds datorstöd i form av talsyntes. I övrigt erbjuds stöd bland annat i form av förlängning av kurser. Rutinerna förefaller vara något otydliga och stödverksamheten är inte föremål för utvärdering. På så vis har skolan inte någon tydlig uppfattning om huruvida det stöd som ges ger avsedda effekter eller om eleverna ges rätt stöd. Skolan erbjuder inte studiehandledning på modersmålet till de elever som har annat modersmål än svenska.

Skolinspektionens bedömning är att Härjedalens gymnasium måste tydliggöra sina rutiner avseende stödverksamheten så att ansvarsfördelningen mellan rektorer, mentorer och elevhälsopersonal blir tydligare. Även rektors ansvar för att initiera utredning och vid behov se till att åtgärdsprogram upprättas måste förtydligas. Likaså måste rektor ta ansvar för att vidtagna stödåtgärder följs upp och utvärderas. Skolan måste också se till att elever med annat modersmål än svenska får studiehandledning på sitt modersmål om de behöver det. Se även bedömningspunkt 1.5.3.

1.5.3 Vid behov av särskilda stödåtgärder utarbetas alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt 8 kap. 1 a § gymnasieförordningen ska rektorn, om det genom uppgifter från skolans personal, en elev, elevens vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att en elev kan ha behov av särskilda stödåtgärder, se till att behovet utreds. Om utredningen visar att eleven behöver särskilt stöd, ska rektorn se till att ett åtgärdsprogram utarbetas och elever eller vårdnadshavare ska erbjudas möjlighet att delta i utarbetandet. Av åtgärdsprogrammen ska det framgå vilka behov eleven har, hur de ska tillgodoses samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

I intervjuer och dokumentation framgår att åtgärdsprogram vanligtvis utarbetas av elevens mentor, tillsammans med elev och föräldrar. Som nämnts tidigare är rutinerna otydliga och rektorn kommer in i processen först när åtgärdsprogram redan har utarbetats. Tillsynen visar att rektors roll vid framtagandet av åtgärdsprogram inte är tydlig. Skolinspektionen vill i sammanhanget påminna om

att det är skolans rektor som ansvarar för att en utredning av eventuellt stödbehov kommer till stånd. Utredningen syftar till att skolan skaffar sig ett tillräckligt underlag för att förstå elevens behov och varför eleven har svårigheter i skolan. Detta för att kunna bedöma vilka åtgärder som skolan behöver vidta för att tillgodose elevens behov av särskilt stöd. Elevens lärande, resultat och skolsituation i övrigt behöver beskrivas utifrån observationer och sakliga upplysningar från flera håll.

Åtgärdsprogrammets kvalitet behöver också förbättras. Av de åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av framgår inte alltid tydligt vilka behov eleven har eller hur de ska åtgärdas och inte heller hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. I flera åtgärdsprogram beskrivs insatserna i termer av "jobba på". Skolinspektionen bedömer att skolan behöver arbeta för att förbättra åtgärdsprogrammets kvalitet men även att rektors roll tydliggörs. Se även bedömningspunkt 1.5.2. För stöd i utarbetandet av åtgärdsprogram se Skolverkets allmänna råd För arbete med åtgärdsprogram.

1.5.4 Skolans individuella program förbereder först och främst eleven för studier på ett nationellt eller specialutformat program och följer en fastställd plan.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt 5 kap. 4 b § skollagen ska individuella program först och främst förbereda eleverna för studier på ett nationellt eller specialutformat program. Utbildningen ska bedrivas i en omfattning som motsvarar heltidsstudier om inte eleven begär annat och styrelsen för utbildningen beslutar så. Utbildningen på individuella program ska följa en plan, som fastställs av styrelsen.

På Härjedalens gymnasium bedrivs verksamhet inom individuella program, IV, för elever som behöver komplettera sina grundskolebetyg. De flesta av dessa övergår till ett nationellt program efter ett år på IV. Ett antal elever är också mottagna till programinriktat individuellt program, PRIV. De eleverna går direkt in i ett yrkesförberedande program, men kommer till IV-gruppen för att där arbeta för att nå målen för årskurs 9 i de ämnen av engelska, matematik eller svenska som de saknar betyg i.

Inom IV-verksamheten bedrivs också introduktionskurs för nyanlända elever, IVIK, för ett par elever med annat modersmål än svenska. Dessa elever får varje vecka fyra timmar svenska som andraspråk, några timmar praktisk samhällskunskap och ett par timmar datakunskap tillsammans med andra klasser. Enligt gymnasiechefen deltar IVIK-eleverna utöver detta även i den ordinarie undervisningen för IV-elever. Vid tillsynen framkom dock i intervjuer att utbildningen inom IVIK inte alltid motsvarar heltidsstudier och inte heller att den utgår ifrån en tydlig studieplanering.

Då det råder delade meningar om huruvida utbildningen för IVIK- eleverna

bedrivs på heltid är det Skolinspektionens bedömning att skolan måste försäkra sig om att alla elever inom verksamheten för individuella program får en utbildning som motsvarar heltidsstudier. Skolan måste också ha rutiner för att ta emot nyanlända elever på bästa sätt och fylla deras utbildning med ett innehåll som är anpassat efter deras erfarenheter, förutsättningar och behov.

2 Normer och värden

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i vardaglig handling samt skolans arbete för att ge eleverna en trygg miljö..

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Bedömningspunkter

2.1.1 Skolan utgör en trygg miljö som är inriktad på lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2.1.2 Skolan och lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2.1.3 Skolan har upprättat en plan mot kränkande behandling i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt 14 a kap. 8 § skollagen ska huvudmannen se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som skolan avser påbörja eller genomföra under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Enligt förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med en likabehandlingsplan ska bland annat en plan mot kränkande behandling enligt 14 a kap. 8 § skollagen upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet för vilken planen gäller. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras

ålder och mognad.

Det dokument som finns vid Härjedalens gymnasium är benämnt "Årliga planer gällande kränkande behandling och diskriminering" och är daterad 2009. Den motsvarar författningarnas krav i flera avseenden, dock inte i alla. Dokumentet redogör för långsiktigt arbete på skolnivå, gruppnivå och individnivå. Kopplingen mellan aktuell situation och planerade åtgärder saknas dock. I dokumentet framgår inte heller vilka rutiner som ska gälla i den händelse av att en vuxen kränker en elev.

Det är Skolinspektionens bedömning att skolan och kommunen måste se till att skolans plan mot kränkande behandling och diskriminering fullt ut motsvarar de krav lagen ställer. Se vidare Skolverkets allmänna råd och kommentarer För att främja likabehandling och förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling (SKOLFS 2009:38).

3 Ledning och kvalitetsarbete

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område rektors ansvarstagande för skolans målinriktning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen. Tillsynen behandlar också tillgång till utbildning samt resurser i form av personal liksom hur rektorn följer bestämmelserna för skolan.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Bedömningspunkter

3.1.1 Varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar och den erbjudna undervisningstiden kan redovisas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt 5 kap. 4 d § skollagen har elever rätt till sin garanterade undervisningstid. I 1 kap. 2 § gymnasieförordningen sägs att med undervisningstid avses arbete som planerats av lärare och elever tillsammans och som elever genomför under en lärares ledning. Enligt 1 kap. 11 § gymnasieförordningen beslutar styrelsen för utbildningen om antalet undervisningstimmar för varje kurs och för projektarbete samt om fördelningen av undervisningstiden. Styrelsen för utbildningen ska kunna redovisa hur varje elev har erbjudits sin garanterade undervisningstid. Enligt 5 kap. 4 b § skollagen ska också utbildningen på individuella program bedrivas i en omfattning som motsvarar heltidsstudier om inte eleven begär annat och styrelsen för utbildningen beslutar så.

Som nämnts tidigare i rapporten (se bedömningspunkt 1.5.1) är det vanligt på Härjedalens gymnasium att en dag i veckan används som självstudiedag för

elever på studieförberedande program. Enligt skollagen finns lärare tillgängliga via dator och telefon och lösningen är ett sätt att möta elevernas önskemål om att få slippa någon dags resa i veckan, beroende på de långa avstånden i kommunen. Lösningen används också som ett argument för att locka elever att stanna i kommunen och välja sin gymnasieutbildning på hemmaplan istället för att söka sig utanför kommunens gränser. Det kan dock ifrågasättas om tiden för självstudier kan betraktas som undervisningstid, med den definition som gymnasieförordningen anger. Enligt Skolinspektionens sätt att se finns det en risk för att eleverna inte får sin garanterade undervisningstid. Tillsynen visar också att eleverna på individuella program inte alltid får en utbildning som motsvarar heltidsstudier.

Skolinspektionens bedömning är att skolan måste försäkra sig om att den tid som avsätts för självstudier fyller gymnasieförordningens krav på undervisningstid. Skolan måste också säkerställa att elever på individuella program får en utbildning motsvarande heltidsstudier samt även tydligt kunna redovisa hur varje elev har erbjödits den garanterade undervisningstiden.

3.1.2 Skolan erbjuder eleverna valmöjligheter i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Information om valmöjligheter I 5 kap. 1 § gymnasieförordningen framgår att ett nationellt program inom gymnasieskolan består av - Kärnämneskurser - För programmet gemensamma karaktärsämneskurser - I förekommande fall för inriktningen gemensamma karaktärsämneskurser - Valbara karaktärsämneskurser - Kurser inom det individuella valet - Projektarbete Statens skolverk beslutar om vilka ämnen och kurser som ska ingå i respektive program och i de nationellt fastställda inriktningarna. Enligt 2 kap. 11–13 §§ får styrelsen för utbildningen besluta om lokala inriktningar inom de nationella programmen. Härjedalens gymnasium har i presentationerna av sina program och i de poängplaner som Skolinspektionen tagit del av, såväl som i de poängplaner som finns publicerade på skolans hemsida, använt sig av benämningar som inte hör hemma i gymnasieskolan. Exempelvis förekommer benämningar som "Skolans val" och "Schablonkurser". I poängplanen för Hotell- och restaurangprogrammet

används benämningen "gren" istället för "inriktning". Genomgående på skolans hemsida används också benämningen "kursplan" för det som egentligen är respektive programs poängplan. Allt detta kan leda till en otydlighet för elever och deras vårdnadshavare om hur programmen är uppbyggda och vilka valmöjligheter som ska erbjudas på de olika programmen. I den information om programmen som Skolinspektionen tagit del av framgår inte vilka kurser som, enligt författningarna, ska erbjudas inom utrymmet för valbara kurser eller individuellt val på respektive program. Detta är särskilt viktigt med tanke på den möjlighet till meritpoäng dessa kurser kan ge eleverna när de söker vidare till högskolestudier. Av elevernas individuella studieplaner framgår endast vilka kurser som är avslutade och betygsatta, vilka kurser som ej är betygsatta, men där slutdatumet är passerat, samt vilka kurser som är pågående. Däremot saknas en tydlig koppling till programmets struktur och poängplan.

Skolinspektionens bedömning är att skolan måste se till att presentationen av programmen, poängplanerna och de individuella studieplanerna ger en tydlig bild av hur utbildningen är upplagd generellt, men även för varje enskild elev. Detta för att försäkra sig om att elever och deras vårdnadshavare ska få god kontroll över programmets struktur och de valmöjligheter som erbjuds.

Modersmål

Enligt 5 kap. 7 § gymnasieförordningen ska en elev få undervisning i sitt modersmål, om språket är dagligt umgängesspråk och talas av elevens vårdnadshavare. Det kräver dock att eleven har goda kunskaper i språket och att eleven själv önskar sådan undervisning.

På Härjedalens gymnasium finns elever med annat modersmål än svenska. Ingen av dem erbjuds dock undervisning i sitt modersmål. Enligt skolledningen beror detta på svårigheter att rekrytera lärare med rätt utbildning.

Mot bakgrund av att Härjedalens kommun i allt större utsträckning tar emot elever med utländsk bakgrund är det Skolinspektionens bedömning att Härjedalens gymnasium måste bli bättre på att informera elever och deras vårdnadshavare om rätten att få studera sitt modersmål samt också att skolan i högre grad måste göra ansträngningar för att rekrytera lärare som kan undervisa eleverna i sina respektive modersmål. Se vidare i kommunbeslutet.

3.1.3 Skolans specialutformade program uppfyller författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs

Kommentar
Skolan erbjuder inga specialutformade program.

3.1.4 Skolans lokala kurser uppfyller författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt 2 kap. 14 § gymnasieförordningen får styrelsen för utbildningen besluta om att inrätta lokala kurser. Dessa kurser ska ge kunskaper i ett eller flera ämnen som inte tillgodoses genom en nationellt fastställd kursplan. En lokal kurs kan förekomma på nationella, specialutformade och individuella program. En lokal kurs får inte ersätta kurser i kärnämnen eller de kurser i karaktärsämnen som är gemensamma för ett nationellt program eller finns inom en nationellt fastställd inriktning. Enligt 15 § är det styrelsen för utbildningen som fastställer det antal gymnasiepoäng som en lokal kurs omfattar och även de betygskriterier som gäller för lokala kurser.

Av de lokala kurser som erbjuds vid Härjedalens gymnasium förekommer några, vars innehåll kan tillgodoses genom en nationellt fastställd kursplan. Det gäller bland annat kurserna i konst och form, sömnad och handarbete, varm- och kallkök, längdskidor samt trafikkunskap.

När det gäller skolans lokala kurs i trafikkunskap vill Skolinspektionen särskilt uppmärksamma kommunen och skolan på det som föreskrivs i Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2000:142) om förarutbildning i gymnasieskola, fristående gymnasieskola och inom gymnasial vuxenutbildning. Där framgår tydligt vilka kurser en elev måste genomgå för att inom ramen för utbildningen få avlägga förarprov för traktorkorts- eller körkortsbehörighet. För att förarprövare ska kunna rapportera en elev godkänd för körkort, behörighet B, ska eleven bedömas lämplig av förarprövaren och ha fått minst betyget Godkänt i följande kurser:

- Fordon och samhälle, 50 gymnasiepoäng
- Fordonskännedom, 50 gymnasiepoäng
- Fordonsvård och service, 100 gymnasiepoäng
- Transportfordon grundkurs, 150 gymnasiepoäng
- Distributionstransporter, 100 gymnasiepoäng

Enligt Skolinspektionens ställningstagande är körkortsutbildning, såväl praktisk som teoretisk, inte en del av gymnasieskolans kunskapsuppdrag. Det finns undantag som gäller utbildning av dels yrkesförare inom transportnäringen, dels anläggningsförare. Vill skolan ändå erbjuda eleverna en körkortsutbildning, måste den läggas utanför den ordinarie undervisningen och i kurser som inte ger poäng i slutbetyget.

Skolinspektionen bedömer att skolan måste se över utbud och utformning av sina lokala kurser och försäkra sig om att de uppfyller förordningens krav.

3.1.5 Skolans lokala inriktningar uppfyller författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs

Kommentar

Skolan har inga program med lokala inriktningar.

3.1.6 Skolan erbjuder eleverna studie- och yrkesorientering.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt läroplanen för de frivilliga skolformerna, Lpf 94, avsnitt 2.6 Rektors ansvar, har rektorn ansvar för skolans resultat och har därvid, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att (...) den studie- och yrkesorienterande verksamheten organiseras så att eleverna får vägledning inför de olika val som skolan erbjuder och inför val av fortsatt utbildning och yrke.

Enligt Skolverkets allmänna råd och kommentarer om studie- och yrkesorientering framhålls vikten av att all personal i skolan på olika sätt ska bidra med att ge eleverna kunskaper, stöd och erfarenheter för kommande studier och yrkesliv. Studie- och yrkesvägledarens roll är central i arbetet med information, vägledning och i viss mån undervisning inom området.

På Härjedalens gymnasium finns tillgång till två studie- och yrkesvägledare, vars tjänster delas mellan gymnasieskolan, grundskolan och vuxenutbildningen. Vid tillsynstillfället hade studie- och yrkesvägledarna egna lokaler i anslutning till skolan. Under hösten 2009 kommer de dock att flytta in i skolans huvudbyggnad. Studie- och yrkesvägledarna ingår inte i skolans elevhälsoteam och deltar således inte i de träffar som elevhälsoteamet har en gång i månaden. På skolan finns en plan för studie- och yrkesvägledarnas arbete med eleverna. Även om eleverna får information i sina klasser menar de i intervjuer att de önskar mer information för att kunna göra väl avvägda val både inom utbildningen och inför framtida studier och yrkesval. Enligt eleverna är det mestadels eleverna själva som måste ta initiativet och vara pålästa för att kunna ställa rätt frågor.

Skolinspektionen bedömer att skolan måste se till att alla elever på alla program får den information och vägledning som behövs för att kunna göra väl avvägda val både under utbildningstiden och inför framtida studier och yrkesliv.

3.1.7 Utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag för vissa hjälpmedel eller enstaka inslag som kan medföra en obetydlig kostnad för eleverna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.2 Personalens utbildning

Bedömningspunkter

3.2.1 Skolans lärare har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt 2 kap. 3 § skollagen är kommuner och landsting skyldiga att för undervisningen använda lärare som har en utbildning avsedd för den undervisning de i huvudsak ska bedriva. Undantag får göras endast om personer med sådan utbildning inte finns att tillgå eller det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna.

Härjedalens gymnasium har, enligt Skolverkets statistik, en lägre andel lärare med pedagogisk högskoleexamen jämfört både med kommungruppen och med riket. Skolan saknar också modersmåslärare. Några lärare på yrkesförberedande program har av kommunen fått så kallad lokal behörighet på grund av svårigheter att rekrytera lärare med adekvat utbildning. Ett antal obehöriga lärare har också fått möjlighet att studera för att bli behöriga inom ramen för SÄL-utbildningen.

Skolinspektionens bedömning är att Härjedalens gymnasium bör fortsätta sina ansträngningar att rekrytera modersmåslärare och se till att lärare utan pedagogisk högskoleexamen kan få ändamålsenlig kompetensutveckling.

3.2.2 Rektor har genom utbildning och erfarenhet förvärvat pedagogisk insikt.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3 Rektors ansvar

Bedömningspunkter

3.3.1 Rektor håller sig förtrogen med det dagliga arbetet och tar som pedagogisk ledare det övergripande ansvaret för att utbildningen inriktas på att nå de nationella målen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt 2 kap. 2 § skollagen ska det för ledningen av utbildningen i skolorna finnas rektorer. Rektor ska hålla sig förtrogen med det dagliga arbetet i skolan och särskilt verka för att utbildningen utvecklas. Enligt Läroplanen för de frivilliga skolformerna, Lpf 94, avsnitt 2.6 Rektors ansvar, ska rektor som pedagogisk ledare för skolan och som chef för lärarna och övrig personal i skolan ha det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationella målen. Rektorn ansvarar för att en arbetsplan upprättas samt för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de riksgiltiga målen, målen i skolplanen och den lokala arbetsplanen. I intervjuer framkommer att rektorerna är positivt inställda till pedagogiska idéer som enskilda lärare eller lärarlag för fram. De intervjuade lärarna menar dock att det pedagogiska utvecklingsarbetet mestadels sköts i de olika arbetslagen och i liten utsträckning leds av rektorerna. Rektorerna själva menar att de, såväl som skolan som helhet, bör bli bättre på att följa upp och utvärdera resultaten på olika nivåer och i högre utsträckning ställa dem i relation till de nationella målen för utbildningen. Skolinspektionens bedömning är att rektorerna överlag håller sig förtrogna med det dagliga arbetet i skolan, men att de, i egenskap av pedagogiska ledare behöver ta ett större ansvar för att utbildningen inriktas mot de nationella målen och att resultaten kontinuerligt följs upp och utvärderas i syfte att förbättra verksamheten.

3.3.2 Rektor fattar beslut enligt bestämmelserna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Gymnasieförordningens 8 kap. 1a § säger att rektor ska se till att en elevs eventuella behov av särskilt stöd ska utredas. Om utredningen visar att eleven behöver särskilt stöd är det rektorns ansvar att se till att ett åtgärdsprogram utarbetas.

Som nämnts tidigare i denna rapport framkommer i intervjuer att rektorns ansvar i arbetet med elever i behov av särskilt stöd är otydligt. Eftersom detta är en företeelse som rektorn ska fatta beslut om bedömer Skolinspektionen att rektorn måste ta ett tydligare ansvar i det arbetet. Se även bedömningspunkt 1.5.2 och 1.5.3.

3.4 Kvalitetsarbete

Bedömningspunkter

3.4.1 Skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder för att förbättra måloppfyllelsen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt läroplanen för de frivilliga skolformerna Lpf 94, avsnitt 1.2 måste skolans verksamhet utvecklas så att den svarar mot uppställda mål. För att en skola ska utvecklas måste den fortlöpande ifrågasätta sina undervisningsmål och arbetsformer, utvärdera sina resultat och pröva nya metoder. Enligt avsnitt 2.6 är det rektorn som har det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationella målen. Därför ska en lokal arbetsplan upprättas och skolans resultat följas upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen, målen i skolplanen och den lokal arbetsplanen. Rektorn har ansvar för skolans resultat.

Enligt skolledningen utvärderas verksamheten vid Härjedalens gymnasium dels genom samtal och diskussioner vid olika personalmöten dels genom enkätundersökningar bland eleverna. Enligt Skolinspektionen görs dock inte utvärderingarna på ett systematiskt sätt och kunskapsresultaten analyseras inte på alla nivåer i tillräcklig omfattning för att kunna ligga till grund för förbättringar av verksamheten. Exempelvis utvärderas inte skillnader i resultat mellan män och kvinnor eller mellan program och inte heller arbetet med särskilt stöd för att säkerställa att de åtgärder som vidtas får avsedd effekt.

Skolinspektionens bedömning är att skolan behöver arbeta för att kvalitetsarbetet ska bli mer systematiskt och för att resultaten tas tillvara och omsätts i åtgärder för att förbättra måloppfyllelsen. Se även bedömningspunkt 1.1 och 1.5.2.

3.4.2 Kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som uppfyller förordningens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. skall varje skola årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten. Kvalitetsredovisningen ska innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder kommunen respektive skolan, förskolan eller fritidshemmet avser att vidta för ökad måluppfyllelse. I kvalitetsredovisningen ska verksamheten förutsättningar, arbetet i verksamheten och utbildningens måluppfyllelse redovisas. Härjedalens gymnasium har en kvalitetsredovisning för 2008. Den utvärderar skolans verksamhet utifrån nämndens och skolans prioriterade mål. Kopplingen till de nationella målen framgår dock inte tydligt och de resultat som presenteras analyseras endast i liten utsträckning. Inga resultat på kurs- eller programnivå finns redovisade och inte heller resultatskillnader mellan män och kvinnor. Följaktligen saknas också en analys av resultaten och förslag på åtgärder att vidta för att öka måluppfyllelsen. För läsåret 2008/09 finns ännu ingen kvalitetsredovisning framtagen. Skolinspektionens bedömning är att Härjedalens gymnasium behöver utveckla sin kvalitetsredovisning så att både resultat och åtgärder redovisas och analyseras samt att kopplingen till de nationella målen framgår tydligare än vad som nu är fallet.

2009-12-09 Umeå

Agnetha Burström

Lena Ålander